

‘El tamboret buit’

El dia ha despertat embegut per la humitat. Una suor freda regalima dels vidres de les finestres, encara tancades. Se sent la remor de l'aigua riera avall; i el parrupeig de les tórtres que, ben aviat, a les acaballes de setembre, marxaran cap a una altra banda.

Ho saps que volen de nit les tórtres?

La tramuntana de la nit ha amainat i només queda un aïret indecís que em pessiga la pell, em xiuxiueja a cau d'orella. Si tanco els ulls puc sentir l'olor del mar que arriba de la badia de Sant Antoni. A les vinyes, els ceps plens a vessar ofereixen una mostra espectacular de negres blavosos i morats; de grocs verdosos i daurats. Alguns d'aquests ceps deuen contar més d'un segle i, tot i no resultar tan atapeïts, mostren en el seu color pàl·lid i en les seves formes capritxoses, la saviesa de l'edat. Al meu voltant, els arbres apareixen nus, despertant antics amors esvaïts; passats ocults traçats sobre les branques desabrigades. Les fulles caigudes formen una catifa fràgil que va esquinçant-se a cada pas. El record d'una mirada disposada; els llençols encongits sobre el llit buit; els calaixos desordenats com el cor que desperta imprudent després d'una altra nit massa fosca.

Al bar, a aquestes hores, els quatre gats de sempre. És estrany veure'ls tan callats. Ben contats, els gats en són sis. *‘Els sis magnífics’*, els hi diuen ara. Deixa que te'n faci cinc cèntims d'aquesta colla.

En Siset ja en té vora vuitanta, però no ho diries mai. És calb com li hagués agradat ser a en Yul Brinner, geperut i una mica dur d'orella. En Siset és pagès, que, puntualitzat amb les seves paraules, que no són altres que les de Josep Pla, no és el mateix que fer de pagès. Ara que s'acosta la verema no sap parlar d'altra cosa.

A la dreta d'en Siset s'hi asseu l'Antoni. També treballa la terra, l'Antoni. De la seva edat exacta ni ell mateix en porta els contes. Fa prop de vint anys que va perdre la dona i encara el sent parlar-ne com si fos ahir. Amb el cul recolzat al tamboret, els braços creuats sobre el pit, les ulleres a la punta del nas i el diari obert damunt la barra, de tant en tant fa un cop de cap. Que dorms, Antoni?, li pregunta en Sebastià. L'altre aixeca el cap i se'l mira per sobre les ulleres: Ves a fer punyetes!, li diu; passa la pàgina del diari i torna a abaixar el cap.

En Sebastià és un home deixat, de mirada blava i trista i amb una barba espessa i groguenca. Des que es va jubilar, ara fa poc més d'un any, la seva *panxota* sembla créixer dia rere dia. A la boca sempre hi té un cigarret, en Sebastià, o un escuradents o una paraulota.

Així no fumo tant, collons!, respon, quan algú li pregunta que caram hi fot amb un escuradents a la boca tot el dia.

En Salvador és el més jove de la colla. És el germà petit d'en Sebastià, tot i que s'assemblen com un ou i una castanya. En Salvador és un home ben plantat, d'ulls glaucs i moviments amanerats. Sempre ben afaitat i amb els cabells repentins cap enrere, pren el seu 'desgraciat' amb llet natural i marxa a correuita cap a l'Ajuntament, on fa de secretari de l'alcalde.

L'Amadeu és si fa no fa de la meua quinta. Prim i alt com un Sant Pau, li diuen "El llarg". És propietari d'un dels restaurants que hi ha al castell medieval de la vila i fa un arròs negre per llepar-se els dits. Tot i que de tant en tant posa la seva engruna a la conversa el posat de l'Amadeu és sempre més d'escoltar que de ser-ne partícip.

I finalment, entre l'Amadeu i el tamboret buit, hi ha en Tàpies. Un home d'edat incerta que de tant en tant dona un cop de mà al mossèn de l'església de Sant Martí. En Tàpies, sempre inquiet, tothora a l'aguait. Cada cop que algú s'apropa a la barra se'l mira de dalt a baix amb els ulls ben oberts i li pregunta: Vostè és foraster, oi? L'altre, que potser fa quaranta anys que el coneix, li contesta que és tal o que és el qual, Tàpies, de can d'allò o de can d'això, no te'n recordes? I en Tàpies mira a qui té al seu costat i li deixa anar: "Ja t'ho deia, jo, que tinc molt bon ull per a la gent forastera". Nevi, plogui, faci fred o calor, en Tàpies manté un somriure invariable als llavis, com si tot li fes gràcia.

A la televisió del bar, sempre a un volum massa elevat, l'home del temps prediu xàfecs considerables a la costa. Al capvespre, les pluges minvaran i la tramuntana tornarà a bufar amb força a l'Empordà. No ha tingut temps d'acabar la predicció que s'arma un bon sarau a la barra del bar. Que si l'aigua ens fotrà enlaire la verema; que si ja tocava que caiguessin quatre gotes; que ja ho pots ben dir; que aquests malparits del temps no l'encerten mai; que què sabràs tu de raïms, si només saps fotre vinagre; que ja ho deia la meua dona: que si plou perquè plou, que si no plou perquè no plou.; que tu calla i segueix dormint; que ves a fer punyetes!; que aquest colló de cigaló és ben fred!... Que vostè és foraster, oi?

L'aire és quiet. Les campanes de l'església ja toquen a morts. Algunes cares conegudes passen capcotes, carrer Major avall. Som-hi, nois, diu algun dels '*magnífics*'. A poc a poc la humitat és empassada per la llum. Diferents tonalitats de taronges i vermells tenyeixen el cel, com si el sol s'hagués dissolt i després hagués estat escampat de forma imprecisa. Són dos quarts de deu tocats. El silenci s'asseu al meu costat. Sempre fas tard, li dic. He arribat, oi? Sí; ara calla.